

УДК 37.048.4

М. С. Якубовська

Українська академія друкарства

**КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД
ПРИ ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
ЯК АКсіОЛОГІЧНА СКЛАДОВА СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА ВНЗ
(на прикладі роботи кафедри економіки підприємства
та маркетингу у ВПК УАД¹)**

У статті на прикладі педагогічного досвіду роботи кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК УАД досліджується проблема культурологічного підходу в процесі формування особистості майбутнього фахівця як аксіологічна складова становлення професійної компетентності сучасного студента ВНЗ; визначаються тенденції особистісно-гуманітарної технології викладання культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: *гуманітаризація освіти, архетип філософії освіти, професійна освіта, гуманітарне оточення, особистісно-гуманітарні технології викладання, культурологічний світогляд*

Культурологічний підхід при формуванні особистості майбутнього фахівця-економіста — важлива складова становлення професійної компетентності сучасного студента ВНЗ. Сутність його не лише в якісно ефективному викладанні в технічному навчальному закладі філософсько-гуманітарних дисциплін, а в різнобічному переосмисленні роботи кафедр негуманітарного профілю: застосування в навчально-виховному процесі вищих технічних навчальних закладів педагогічних інноваційних методів культурологічної спрямованості; удосконалення їх змісту й методики викладання для формування й забезпечення розвитку високих моральних рис випускників вищих технічних навчальних закладів; створення умов для самореалізації, самовизначення студентів; орієнтація навчально-виховного процесу у вищих технічних навчальних закладах насамперед на процеси формування особистості у всій багатогранній повноті її інтелектуального, культурного, психологічного й соціального розвитку.

Кафедра економіки та підприємництва у ВПК у своїй роботі прагне реалізовувати педагогічні інновації, на практиці втілюючи принципи формування комплексного компетентнісного підходу до становлення особистості майбутнього фахівця. Дослідження функціонування й розвитку економіки підприємства в умовах ринкової економіки, управління та ресурсного забезпечення, використання виробничого потенціалу й організації діяльності

---

¹ Ректор УАД проф. Б. В. Дурняк, зав. кафедри — проф. С. М. Палига

носить багатоаспектний характер і базується на вивченні суспільно-політичних перетворень в Україні та функціонуванні економіки держави в нових суспільних умовах господарювання.

На переконання колективу кафедри, ефективність роботи господарств країни великою мірою залежить від професійної компетентності працівників та сформованих мотиваційних засад їх діяльності, в основі чого засоби культурологічного впливу. Компетентність сучасного фахівця як інтегративна властивість особистості характеризується: фаховою обізнаністю; професійними вміннями й навичками; особистим досвідом та освіченістю, направленими на прогностичність у роботі; відкритістю до неперервної освіти; упевненістю в собі. «Непростий період змін в усіх сферах суспільства, економіки, освіти колектив кафедри успішно долає під керівництвом спочатку кандидата економічних наук, доцента О. М. Боженко, а згодом кандидатів економічних наук, доцентів З. М. Холод та О. М. Гірняка. Енергійні, заповзятливі, вони доклали максимум зусиль не лише для ефективної організації навчального процесу та наукової роботи в нових умовах, а й для відкриття нових спеціальностей та активізації видавничої діяльності, зокрема для забезпечення новостворених дисциплін навчальними посібниками та підручниками» [4–10].

Нині суспільно-політична та економічна криза зачепила як інженерну освіту, так і інженерну діяльність. Зусилля, спрямовані на подолання кризи в обох сферах, мають сприяти формуванню якісно нової особистості інженера, професійно-кваліфікаційними рисами якого повинні стати: культурологічна та життєва компетентність, почуття обов'язку перед суспільством, суворий розрахунок, самоорганізованість, високий інтелект і глибокі знання, професійна мобільність, відповідальність за наслідки діяльності, постійне прагнення до саморозвитку, творча інтуїція. Як справедливо наголошує І. Д. Єрмаков, «самоосвітня компетенція — це творіння людиною самого себе» [5, с. 27].

Згідно з освітньою моделлю, яка ґрунтується на принципах гуманізації та гуманітаризації, активними носіями соціально-культурного досвіду можна вважати кожного науково-педагогічного працівника та студента. Важливого значення у функціонуванні навчально-виховного процесу вищого технічного навчального закладу набуває пропорційне співвідношення між основними пластами такого досвіду.

Культурологічний підхід у формуванні професійної компетентності студента передбачає розширення світогляду майбутнього фахівця з урахуванням ставлення до людини як найвищої цінності, суспільного визнання її гідності й свободи, всебічного розвитку та вияву здібностей. Таким є поширення та утвердження культурологічних ідей, принципів у будь-якій сфері громадського життя.

Освітня складова виступає важливим аспектом формування професійної компетентності майбутнього спеціаліста, вона носить багатогранний та всеохоплюючий характер і реалізується в педагогічному інноваційному процесі, що перебуває в постійному самооновленні. Погоджуємося з

твердженнями І. А. Зимньої, що професійна компетентність майбутнього спеціаліста має певну структуру; компетенції, які стосуються самого себе, сприяють взаємодії з людьми, регулюють діяльність самої людини [2, с. 36].

Загальні тенденції світового суспільно-економічного розвитку і конкретні інноваційні шляхи інтеграції професійної освіти відображені в роботах працівників кафедри. Це, зокрема, «Основи сучасного маркетингу» Є. М. Палиги; «Планування діяльності підприємства», «Державне регулювання» Л. А. Швайки, «Економіка видавничо-поліграфічної галузі» Л. А. Швайки та А. М. Штангрета, «Економіка підприємства» О. М. Боженко у співавторстві; «Планування, облік, калькування та аналіз собівартості видавничо-поліграфічної продукції» А. М. Штангрета, В. В. Мартиніва, «Менеджмент» О. М. Гірняка, П. П. Лазановського, «Виробниче підприємство» О. І. Гузели та І. П. Босак, «Внутрішній економічний механізм підприємства: концепція, передумови, форми» О. І. Гузели тощо.

Сучасне світове співтовариство щораз частіше звертається до загальнолюдських цінностей. До їх числа відноситься й проблема формування культурологічної компетентності, що набуває все більшої ролі в підготовці майбутніх фахівців. У суспільстві відбуваються зміни, пов'язані зі зміненнями суспільного розвитку, з новизною особистісного й соціального запиту до освітньої системи в цілому та до культурологічного підходу як педагогічної інновації сучасної системи освіти. Від нинішнього фахівця реалії сучасності вимагають не тільки компетентності й професіоналізму, а й зрілого економічного і правового мислення, соціальної активності, високих інтелектуальних, моральних і психологічних рис. Діяльність інженера в такий спосіб поєднує і науково-технічний, і людський виміри.

На нинішньому етапі гостро постає питання формування культури спеціаліста, поєднуючи високий професіоналізм, інтелігентність, соціальну зрілість та творчу активність. Актуальність культурологічних аспектів його всебічної підготовки обґрунтовується об'єктивними вимогами до якісних характеристик особистості та діяльності фахівця.

Означені тенденції можна розглядати також як прогресивний ідейний напрям, що створює реальні умови для справжньої свободи особистості. Звідси й побудова всього архетипу роботи кафедри — орієнтація на людину, всебічний розвиток особистості, її освіченість та високі фахові знання; виховання активної позиції майбутнього фахівця, який у професійній діяльності впроваджуватиме в життя власні принципи й переконання.

На думку працівників кафедри, технічний прогрес виявляє могутній вплив на новачі в методах пізнання — на стиль мислення особистості. Насамперед будь-який природничо-науковий метод може успішно функціонувати за умови наявності технічної бази у вигляді інструментів і приладів. Коли ж вимірювання сприяє виникненню вже відомих систем, спроможних пов'язати між собою отримані результати й утворити систему теоретичних об'єктів, останні починають функціонувати на базі власної

структури, тобто утворюється повний метод. Професійна компетентність сучасного фахівця потребує формування якісно нових принципів філософії мислення, інтегрованих у загальні процеси економічного та соціального буття. «Лише однозначно здійснюючи реалізацію всіх цілей, підприємство спроможне функціонувати та розвиватися. Такий підхід визначає підприємство як унікальний соціально-економічний феномен, здатний, по-перше, забезпечити суспільні потреби і, по-друге, реалізувати органічну єдність виробничих та відтворювальних процесів» [4, с. 25].

У літературі зазвичай виділяють три основні стилі природничо-наукового мислення: жорстко-детермінований, імовірнісний і кібернетичний. Історії відомо також три технологічні способи виробництва: інструментальний, механізований та автоматизований, які базуються на ручній, машинній та автоматизованій праці. На першому етапі найпростіші знаряддя праці уособлюють емпіричний досвід, технологічна єдність тут відсутня. Логічно передбачити, що розірваності на одиничності правильні, елементарні зв'язки у техніці супроводжують форми мислення, базуючись на примітивних асоціаціях об'єктів, які спостерігаються безпосередньо. З появою машинного виробництва виникає принципово нова ситуація. Машина вбирає набутий, раціонально осмислений досвід та становить складну систему численних компонентів, що функціонують у строго заданому ритмі. Уже саме створення таких машин вимагало математично вивірених посилок, які не допускають двозначності. Відповідно, у науці загалом та в філософії зокрема поступово утверджувалась ідея жорсткої детермінації, яка досягає найвищого вираження в принципах механічного детермінізму. Проте однобічним було б подання справи так, ніби народження машини в методологічному аспекті призводить лише до таких наслідків, оскільки машина звичайно функціонує завдяки комплексу інших пристосувань — як частина великої технологічної системи.

Системності в будові машин і в організації механізованого виробництва найвіддаліше відповідають ідеї системності, що разом із ідеєю жорсткого зв'язку стали цінним завоюванням класичної науки. Сучасний науково-технічний прогрес характеризується надзвичайно інтенсивним проникненням у буття світу й людини, зумовлюючи осмислення нових граней об'єктивної реальності, розширення фронту науки і практики.

Отже, гостро постала проблема подальшого розвитку методології наукового пізнання й осмислення тенденцій технічної сфери суспільства. На думку автора, професійна компетенція вимагає від сьогоденного фахівця не лише глибоких професійних знань, а й основи методології пізнання як учення про методи та специфіку їх функціонування в сучасних умовах.

Згідно з переконанням завідувача кафедри економіки підприємництва та маркетингу у ВПК професора Є. М. Палиги, економіка потребує ставлення до викладання предмета як до мистецтва; практична діяльність майбутнього фахівця включає і професійні знання, і виважену толерантність, і достойну шляхетність, оперативність вирішення виробничих проблем.

Тобто мистецький (або культурологічний) підхід — це виховання фахівця, який працюватиме в повну силу, з максимальною самовіддачею; завдання сьогодення вимагають спеціаліста якісно нового рівня, адже примітивізм, притаманний рутинності, не спроможний взяти на себе вирішення складних викликів часу. Оноре де Бальзак наголошував: «Геній у тому й полягає, щоб у кожній ситуації виникали слова, у яких виявляється характер персонажів, а не у тому, щоб нав'язувати персонажу єдину фразу, пристосовану до всіх ситуацій» [1, с. 84].

Епоха сьогодення потребує особистості, яка б мала реальний вплив на розвиток суспільства, що утверджувало б роль людини як найвищої цінності на землі. Отже, культурологічний підхід при викладанні негуманітарних дисциплін полягає у формуванні світоглядної позиції майбутнього фахівця; є важливим архетипом сучасних педагогічних інновацій, а відтак і провідною парадигмою розвитку людства; це один із принципів реалізації Державної національної програми «Освіта. Україна XXI століття».

Євген Миколайович Палига переконаний, що культурологічна позиція в освіті полягає в змінненні освітянської парадигми з соціально орієнтованої до особистісно орієнтованої, спрямованої на розвиток і становлення особистості, на створення відповідних для цього умов опанування знаннями, нагромадженими людством, і здатності застосовувати їх у повсякденному житті. Педагогічні інновації культурологічного підходу кафедри, очолюваної професором, скеровані на створення таких форм, змісту і методів навчання й виховання, які забезпечуватимуть ефективне розкриття особистості в структурі професійної підготовки фахівців.

При впровадженні культурологічних принципів у процесі викладання фахових дисциплін викладачами кафедри економіки використовуються методи, які містять архетип культурологічного впровадження у практику професійної освіти: експресії у навчально-творчій ситуації (форма рольової гри); читання вголос, дискусії, обговорення, вільний обмін думками (форма активного діалогу); творчого самовираження (форма дослідницького дискурсу) тощо.

Метод експресії у творчій ситуації при розкритті тем «Оборотний капітал підприємства», «Інтелектуальний капітал підприємства», «Інвестиції підприємства» тощо дозволяє застосовувати повною мірою цілісний підхід до професійного становлення студента — майбутнього фахівця, як до системи, в якій усі функції взаємопов'язані. В основу методу покладено методики гуманістичної психології, орієнтовані на суб'єктивну творчість. Аналізуючи інформаційні технології підприємства, в [4, с. 356] наголошується: «Інформаційна технологія повинна бути зорієнтована на зниження трудомісткості процесів використання інформаційного ресурсу, а також на підвищення їх надійності й оперативності. В організаційних системах застосовують автоматизовані інформаційні технології, тобто людино-машинні технології. З усіх наявних видів інформаційні технології управління пред'являють найвищі вимоги до «людського чинника», суттєво впливаючи на кваліфікацію

працівника, зміст його праці, фізичне й розумове навантаження, професійні перспективи та рівень соціальних відносин».

Метод експресії базується на тому, що манера і характер руху відображають людські особистісні особливості, і внутрішнє «Я» виражається у візуальних формах з того моменту, як людина починає спонтанно писати, малювати, рухатись. Прийомами цього методу є малювання, моделювання з папером, каменем, деревом, образні розмови, розглядання картин, засобів мистецтва, що залучає само по собі додатково естетичну діяльність. Завдяки цьому особистість збагачується, виступаючи одночасно як у ролі творця, так і того, хто сприймає. Через емоції, втілені в малюнку, розповіді тощо, відбувається вивільнення енергії, усуваються психологічні бар'єри, особистість стає відкритішою, творчою.

Метод читання вголос (рольова гра) є формою відкритого діалогу, що займає виключно важливе місце у розвитку особистості студента. Це творчий акт, у якому процес розвитку студента спрямований на відтворення людських ознак, здібностей і способів поведінки, що сформувалися історично, через засвоєння культурних цінностей і моделі культури в цілому. При вивченні тем «Оцінка та використання інформаційних ресурсів у діяльності підприємства», «Джерела та методи фінансування технічного розвитку підприємства» тощо використовуються методи відкритого діалогу, дискусії, обговорення, круглого столу; вони дозволяють студентам максимально ефективно засвоювати навчальний матеріал, розглядаючи водночас аспекти його застосування у майбутній професійній діяльності.

Педагогічні інновації сприяють розвитку уяви й творчого потенціалу студентів-економістів через розвиток фантазії. При цьому суб'єкт немов спостерігає за розвитком власної фантазії, не намагаючись на неї свідомо впливати. Сформульована методика зумовлює розвиток самосвідомості шляхом посилення пізнання фахових знань через призму емоційного життя, збільшення уваги до власних почуттів, особливостей особистості, уяви, мислення. Зростає взаєморозуміння між викладачем і студентом, між студентами виникає довіра і взаєморозуміння.

Схожість у художній творчості стає основою для розвитку емоційно-позитивно-дружніх почуттів. Отже, така закономірність засвідчує існування безпосередньої залежності між характером діяльності вихователів і вихованців, особливостями їх спілкування та результативним компонентом процесу виховання. Навчальна аудиторія стає майданчиком віртуального підприємства для вивчення основ забезпечення його життєдіяльності. «Система логістики дозволяє уникнути недоліків, координувати дії учасників процесу створення запасів, вона дає можливість розрахувати рівень запасів, забезпечуючи ритмічність виробничих процесів, визначити сутність компромісів між рівнем обслуговування та рівнем запасів у системі логістики...» [4, с. 441].

Згідно з цією закономірністю науково-педагогічні працівники під час організації та здійснення навчально-виховного процесу мають можливість:

враховувати індивідуально-психологічні риси студентів і намагатися їх усебічно розвивати; подавати аспекти майбутньої діяльності студентів; активно взаємодіяти зі студентами, розвиваючи педагогіку співробітництва; досягати свідомої участі у навчально-виховній діяльності, науково визначати й формулювати дидактичні та виховні цілі, прагнучи їх реалізовувати. «Розвиток економіки країни на ринкових засадах потребує від фахівців з економіки глибоких знань і навичок системного розуміння економічних процесів та закономірностей функціонування підприємств, сучасного механізму господарювання, осмислення таких його нових складників, як конкуренція, господарський ризик, економічна стратегія, оподаткування тощо. Їх знання дозволить майбутнім фахівцям самостійно приймати правильні рішення, забезпечувати ефективне управління, використання виробничого потенціалу підприємства для виробництва високоякісної конкурентоспроможної продукції та підтримування життєдіяльності підприємств у мінливих ринкових умовах господарювання» [4, с. 11–12].

Колектив кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК УАД прагне, щоб їх спілкування зі студентами відбувалося на демократичних засадах, з урахуванням традицій та звичаїв українського народу, ґрунтувалося на загальнолюдських цінностях. Сприятливі умови для цього існують на всіх навчальних заняттях, де студенти мають змогу навчитися висловлювати власні думки й усно, і письмово.

Створена закономірність відображає взаємозв'язок «характер діяльності – спілкування студентів – результат виховної роботи». Єдність навчально-виховного процесу — важливий аспект формування професійної компетентності майбутніх професіоналів. Отож методи, форми, методика виховання студентів, на переконання проф. Є. М. Палиги, мають відповідати вимогам науки, нормативних документів, актуальним навчальним завданням. Викладачі кафедри наголошують, що будь-яка методика виховної роботи має право на життя тільки у випадку, якщо вона всебічно враховує конкретні обставини життєдіяльності студентського колективу і спрямована на розв'язання головних завдань з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей конкретного студента і соціально-психологічних характеристик певного колективу.

Задачі, розв'язання яких дозволить знайти відповіді на поставлені запитання, доцільно розділити на соціально-суспільні, організаційно-структурні, наукові й навчально-методичні. Методологічною основою культурологічного напрямку в формуванні професійної вищої освіти є орієнтація змісту, методів і засобів освіти, по-перше, на знання узагальнювального, логіко-інформаційного характеру (поняття, залежності, факти тощо); по-друге, звернення до «світу людини» (ціннісно-змістовні, мотиваційні, моральні, естетичні тощо). Даний процес зорієнтований на другий тип знань, і тому не може бути зведений тільки до кількісного збільшення предметів гуманітарного циклу чи розширення їх частки в структурі професійної підготовки фахівців. Кінцевою метою навчального процесу є розвиток професійно підготовленої

морально-духовної, творчої особистості майбутнього фахівця, адже педагогічні інновації при розвитку професійної освіти зумовлені потребами часу, суспільства, особистості. «Вальтер Скотт ніколи не обирав велику подію сюжетом своєї книги, проте він старанно роз'яснював її причини, змальовуючи дух і звичаї цілої епохи, дотримуючи соціального середовища замість того, щоб забиратися у високу сферу політичних фактів» [1, с. 86].

Аналіз соціально-суспільної групи задач ґрунтовно запевняє в тому, що технічна освіта необхідна нашій країні для її майбутнього. Оскільки основою розвитку країни є зв'язок «освіта – наука – виробництво», відповідно до цього розвиваються торгівля, фінанси, ринкові відносини тощо; така освіта закладає фундамент високого рівня життя і виступає гарантом незалежності країни. Зрозуміло, збереження навчально-технічного потенціалу для країни буде значно економнішим, ніж створення його заново в майбутньому. Структура вітчизняної системи технічної освіти — традиційно фундаментальна і розгалужена. «Функціонування підприємства як первинної ланки народного господарства в ринкових умовах пред'являє нові вимоги до керівників і фахівців, які сьогодні повинні володіти сучасним типом економічного мислення, на основі аналізу та оцінки поточної ситуації, орієнтації в стратегічних завданнях самостійно формувати мету розвитку підприємства, приймати ефективні рішення й розробляти механізми досягнення поставлених завдань. Від рівня професійної підготовки фахівців, їх компетентності та обізнаності великою мірою залежить успіх вирішення конкретних виробничих завдань» [4, с. 11].

Таким чином, на прикладі роботи кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК бачимо, як педагогіка, заснована на схемі суб'єктно-об'єктних відносин, замінюється педагогікою співробітництва, побудованого за моделлю суб'єктно-суб'єктних відносин. При цьому формується установка на внутрішню свободу, самостійне мислення, власні переконання, що становить основу формування культурологічної компетентності майбутнього фахівця.

Цінності та сенс будь-якої діяльності визначаються світоглядом людини, зокрема, професіональне становлення студентської молоді безпосередньо залежить від ціннісних орієнтирів. Отже, необхідна професійна компетентність підготовки майбутніх професіоналів-фахівців у процесі роботи кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК УАД обґрунтовується як у змісті, так і в методиці використання різних освітньо-виховних систем. Методи та форми організації роботи відповідають також сучасним виховним системам і вимогам, співвимірні з загальнолюдськими цінностями, ідеалами і традиціями духовно розвинутого суспільства.

Сформований необхідний комплексний підхід і до визначення змісту організації навчально-виховного процесу, і до оцінки ефективності його результатів. Провідні науково-педагогічні працівники кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК володіють умінням бачити й аналізувати складні соціально-педагогічні явища не тільки за окремими їх складовими, а й у єдності, нерозривно та комплексно.

Таким чином, загальні тенденції сучасних педагогічних інновацій розглянуто на прикладі інноваційного досвіду роботи кафедри економіки підприємства та маркетингу у ВПК УАД, описано, як реалізується культурологічний підхід при формуванні особистості майбутнього фахівця в процесі становлення професійної компетентності студентів ВНЗ.

1. Бальзак О. Думки про мистецтво / О. Бальзак. — К. : Мистецтво, 1981. — 253 с.
2. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как регулятивно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / И. А. Зимняя ; Исследовательский центр подготовки специалистов. — М., 2004. — 150 с.
3. Історія української школи і педагогіки : [хрестоматія] / упоряд. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя. — К. : Знання, 2003. — 766 с. — (Сер. Вища освіта ХХІ ст.).
4. Економіка підприємства : підруч. — Видання друге, оновлене та доповнене / за ред. д-ра екон. наук, проф. Є. М. Палиги. — Львів : УАД, 2013. — 690 с.
5. Єрмаков І. Д. Життєва компетенція особистості: від теорії до практики / І. Д. Єрмаков. — Запоріжжя : Центріон, 2005.
6. Палига Є. М. Основи сучасного маркетингу / Є. М. Палига. — Львів : УАД, 2007. — 236 с.
7. Палига Є. М. Соціально-економічний механізм формування ефективної економіки / Є. М. Палига. — Львів : Ін-т регіон. досліджень НАН України, 2000. — 340 с.
8. Швайка Л. А. Бізнес-планування / Л. А. Швайка. — Львів : УАД, 2007.
9. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємств / Л. А. Швайка. — Львів : Новий світ – 2000, 2008.
10. Штангрет А. М. Антикризове управління підприємством / А. М. Штангрет. — Львів : УАД, 2008. — 396 с.

КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД В ПРОЦЕССЕ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИЧНОСТИ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА КАК АКСИОЛОГИЧЕСКАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ СТАНОВЛЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СОВРЕМЕННОГО СТУДЕНТА ВУЗА (на примере опыта работы кафедры экономики предприятия и маркетинга в ИПК УАП)

В статье на примере педагогического опыта работы кафедры экономики предприятия и маркетинга в ИПК УАП исследуется проблема культурологического подхода в процессе формирования личности будущего специалиста как аксиологическая составляющая становления профессиональной компетентности современного студента высшего учебного заведения; определяются тенденции личностно-гуманитарной технологии преподавания культурологических дисциплин в вузах.

CULTUROLOGICAL APPROACH IN THE FORMATION OF FUTURE PROFESSIONAL DEVELOPMENT AS AN AXIOLOGICAL COMPONENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF CONTEMPORARY UNIVERSITY STUDENTS (FROM THE EXPERIENCE OF THE DEPARTMENT OF ECONOMICS AND BUSINESS UAH WORKS, RECTOR PROF. DURNYAK BV, HEAD. PROF. PALYHA EM)

In this article on the example of teaching experience in the Department of Economics and Business UAH works the problem of cultural approach to the formation of future professional development as an axiological component of professional competence of the modern university student, are defined trends in humanitarian technology, teaching cultural disciplines in universities.